

BOEKBESPREKING

„AUDITING” door W. H. Bell en R. S. Johns. Uitgave: Prentice-Hall, Inc. 30e Herziene druk — September 1947 (394 pagina's)

door Drs E. J. Flipse

Dit lezenswaardig boek, waarvan de eerste druk verscheen in September 1924, heeft al gedurende een respectabel aantal jaren aan accountants en assistenten kennelijk tot gids en leidraad gestrekt op het doornige pad der practijk-uitoefening.

De schrijvers geven als functie van hun boek aan: „to show how an audit is made”.

Zij wenssen te geven „the general features of procedure along broad lines of classification”.

Behandeld worden uitsluitend de technieken, welke bij de contrôle van een administratie worden toegepast. Een contrôletheorie als basis ontbreekt, terwijl slechts sporadisch de aansluiting van de ontwikkelde technieken met de min of meer gecodificeerde regelen („cases” en publicaties van American Institute) wordt aangegeven. Is men bij het bestuderen van Montgomery's Auditing, Theory and Practice veelal geneigd de practice op de koop toe te nemen, bij Bell en Johns geniet men uitsluitend van de practijk. Als zodanig is dit boek zeker lezenswaard al zal men zich er goed van bewust moeten zijn, dat lang niet alle aanbevolen technieken de toets van de in Holland gangbare maatstaven kunnen doorstaan. Het aantal steekproeven, dat noodzakelijk wordt geacht voor een verantwoorde contrôle van de verschillende hulpboeken ten behoeve van een general audit is wel concreet aangegeven, echter nergens gefundeerd (26 % van de Inkoopfacturen en eventueel van het Verkoopboek, 25—40 % van de geldmiddelenverantwoording, 5 % van de posten der inventarisatie, waarbij 50—75 % van de totaal waarde wordt beoordeeld, etc.). Het boek omvat een beperkter terrein dan Montgomery, terwijl op de behandelde onderwerpen minder diep wordt ingegaan.

Bij de behandeling van verschillende onderwerpen zal voorts de Hollandse lezer zich ook goed moeten realiseren, dat de Amerikaanse verhoudingen als vanzelfsprekend zijn aangenomen. Dit geldt met name aangaande Hypotheekrecht, behandeling van cheques, enz.

Aangaande de normen, welke de accountant dient toe te passen bij de beoordeling van de waardering van goederenvoorraden en bij effecten is wel enige tegenspraak te bespeuren met die, welke aangegeven worden voor de land- en mijnbouwmaatschappijen. Bij de toepassing van de regel „lower of cost or market” komen de schrijvers tot de enigszins onverwachte conclusie, dat niet voor elk artikel van de voorraad of voor elk effect nagegaan moet worden wat lager is, de marktprijs of de kostprijs, en dan de laagste genomen dient te worden, doch dat men deze kwestie in totaal dient te bezien en dus eerst de totaal marktwaarden tegenover de totaal kostprijswaarden dient te stellen en van deze totalen de laagste als balanswaarde moet opvoeren. De auteurs zien wel, dat zij zodoende enigszins vooruitlopen op nog te realiseren verschillen, maar achten dit doorgaans toch wel verantwoord. Bij de landbouw- en mijnbouwproducten geldt echter weer de regel „it is desirable to reduce the valuation so as to defer the taking of the profit until realization through the sale of the goods”.

Voorts zij nog opgemerkt, dat de beschrijving van de verrichte of niet

verrichte werkzaamheden in het rapport bij de opvattingen van de auteurs, naar onze smaak nog te veel als een oplossing gezien wordt voor moeilijkheden, die uit een ondoelmatige opdracht of uit een onvoldoende administratieve verslaglegging voortvloeien ten aanzien van de goedkeurende verklaring. Al wordt in overeenstemming met de S.E.C.-publicaties de vereiste duidelijkheid van de mededelingen met nadruk vooropgesteld, het feit dat de lezer der verklaring geen controle-deskundige is en dus de consequenties niet altijd of haast nimmer kan doorzien, wordt te veel uit het oog verloren.

Is er dan alleen critiek mogelijk? Ik begon met te zeggen, dat het een lezenswaard boek is, welke aanduiding op zichzelf al een negatief antwoord op deze vraag is. Er worden tal van nuttige opmerkingen en indicaties gegeven, welke waard zijn, ook voor de praktijk van de Nederlandse accountants, gelezen en herlezen te worden. Ter opleiding van aanstaande accountants is het boek m.i. op zichzelf niet aan te bevelen, anders dan naast b.v. Montgomery.

„COST ACCOUNTING” door Dohr en Inghram, Ronald Press Cy., New York, 3e druk 1946
door J. Nathans

Overzicht van de inhoud

De volledige titel van het boek is: „Cost Accounting — Principles and Practice” en consequent is de stof vrijwel bij elk hoofdstuk ingedeeld in een theoretisch en een praktisch gedeelte. Het theoretisch gedeelte bestaat in hoofdzaak per hoofdstuk uit een aantal neutraal naast elkaar geplaatste opvattingen. Voorzover een keuze gedaan wordt, geschiedt dit veelal uit praktische motieven of voorschriften van wettelijke aard; een enkele maal worden de principiële kwesties op een hoger niveau behandeld; een algemene theorie is niet gegeven. Kenmerkend voor de „Principles” is b.v. dat na discussie van het voor en tegen van rente in de kostprijs de passage voorkomt: „The accountant must not be unmindful of the psychology of the owner and the fact that the latter includes interest in his computation must not be disregarded”.

Het praktische gedeelte gaat ver op de stof in: het boek is in wezen een leerboek voor de fabrieksboekhouding. Organisatorische kwesties komen vrijwel niet ter sprake.

Het boek is in 4 delen gescheiden:

Deel I: Grondslagen voor de kostprijsboekhouding (366 pag.).

De 21 hoofdstukken behandelen o.m.: de definitie van „Cost Accounting”, het doel, de terminologie, de voordelen, verantwoordingsstukken, „Departmentalization”, statistiek, jaarstukken, grootboekrekeningen, ontwikkeling in kostenoverzicht en -analyses, subgrootboeken, bases voor kosten analyse, rente keuze van het calculatie-object, toerekenen der indirecte kosten, dagboeken en rekeningschema's, boeking van primaire bescheiden.

Deel II: Bijzondere Kostenproblemen (73 pag.).

De 4 hoofdstukken behandelen o.m.: de verkrijging van productiefactoren, afschrijvingsproblemen, risico's bij productie, bijproducten en gemeenschappelijke kosten, standaardkosten.

Deel III: Administratieve controle (51 pag.).

De 3 hoofdstukken behandelen o.m.: budget, standaardkosten.

Deel IV: Methoden van kostprijsbepaling (63 pag.).

De 6 hoofdstukken behandelen o.m.: voorbereiding-ontwerp-invoering en supervisie van de kostprijsboekhouding, kostprijsbepaling door middel van inventarisaties:

a. voor bedrijf in totaal — b. per groep van producten, kostprijsbepaling d.m.v. schattingen vooraf — idem d.m.v. standaards.

Het resterende deel van het boek is gewijd aan:

- a. boekhoudopgaven 149 pag.,
- b. verklarende woordenlijst,
- c. trefwoordenregister.

Oordeel omtrent het boek als zodanig

Ondanks het ontbreken van een theoretisch gefundeerd kostprijsbegrip is het boek voortreffelijk voor de bestudering der verschillende technieken van kostprijsboekhouding en staat dan voor dit onderdeel m.i. boven de desbetreffende Nederlandse publicaties. Het boek leest prettig in weerwil van de betrekkelijk droge stof; de stijl en opmaak laten niets te wensen over.

Het boek geeft weinig steun voor de zwakke broeders in de bedrijfs-economie (zie ook onder A).

Als voorbeeld van een theoretische beschouwing releveer ik hier nog de bekende analyse:

werkelijk materiaalverbruik	6 yds. à \$ 1,22 =	\$ 7,32
tegenover		
standaard materiaalverbruik	5 yds. à \$ 1,— =	\$ 5,—
welke als volgt is gegeven:		
prijsverschillen	5 yds. à \$ 0,22 =	\$ 1,10
effic. verschillen		„ 1,22
		<u>\$ 2,32</u>

Daarnaast wordt eveneens gegeven:

prijsverschillen	6 yds. à \$ 0,22 =	\$ 1,32
effic. verschillen		„ 1,—
		<u>\$ 2,32</u>

De slotconclusie luidt dan, zonder nadere motivering, dat beide methoden acceptabel zijn, mits consequent gevolgd.

INGEKOMEN BOEKEN

C. v. Soest, Tj. S. Visser, L. Stil, Wijzigingen belastingwetgeving in het jaar 1950, deel I — uitg. Bureau FED, Herengracht 456, Amsterdam-C.

Loonbelastingtabellen 1951 — uitg. AE. E. Kluwer, Deventer.

De wijzigingen, die met ingang van 1-1-'51 in de loonbelastingtarieven zijn aangebracht, zijn voor Kluwer te Deventer aanleiding geweest een handig boekje gereed te maken, waarin gedetailleerd in overzichtelijke tabellen voor maandlonen, weeklonen, daglonen enz. is aangegeven, welk loonbedrag moet worden ingehouden.

Wij twijfelen er niet aan, of dit boekje zal goede diensten bewijzen bij de loonberekening in tal van bedrijven.

Prof. Dr P. J. A. Adriani, Het belastingrecht, zijn grondslagen en ontwikkeling, deel III — uitg. L. J. Veen's Uitg. Mij., Amsterdam en Het Kompas, Antwerpen.